

16.4.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
lausuntopalvelu.fi

Viite: VN/2949/2023

Tehy ry:n lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavasta korvauksesta

Hallitus antoi syksyllä 2022 esityksen laeiksi terveydenhuoltolain, sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuoltolain 52 §:n muuttamisesta sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän harjoittelun korvauksien kustantamiseksi. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2023 alusta. Tällä STM:n asetusluonnoksella annetaan tarkemmat säännökset harjoittelusta suoritettavan korvauksen suuruudesta sekä korvauksen maksamisen perusteista ja muista korvauksen hakemiseen ja maksamiseen liittyvistä menettelyistä. Asetuksen on määrä tulla voimaan 1.6.2023 alkaen.

Tehy ry pitää asetusluonnoksen sisältöä pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisena. Haluamme nostaa esiin kuitenkin muutamia seikkoja asetusluonnoksesta, jotka tulee huomioida asetuksen sisällössä.

Asetuksen mukaan harjoittelusta suoritetaan valtion varoista korvausta hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille, kunnalle ja kuntayhtymälle, valtion mielisairaualalle, Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle, kirkon seurakunnalle ja seurakuntayhtymälle, yksityiselle sosiaali- ja terveydenhuollon tai varhaiskasvatuksen palveluja tuottavalle yksikölle sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle. Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvät harjoittelu voivat toteutua yllä mainittujen tahojen lisäksi mm. kolmannen sektorin järjestötoiminnassa, yhdistyksissä tai säätiöissä, valtion muissa yksiköissä (mm. KELA, työllisyyspalvelut, kriminaalihoito, koulu- ja lastenkodit jne.) sekä opetuspalveluissa. Pidämme tärkeänä sitä, että harjoittelusta aiheutuvien kustannusten korvaaminen tulee kattaa kaikki sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvät työelämäharjoittelun toimintaympäristöt.

Perustelumuistiossa todetaan, että vuonna 2020 sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen harjoittelukustannukset olivat noin 14,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 valtion korvausta on tarkoitus käyttää ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvään harjoitteluun yhteensä noin 12 miljoonaa euroa. Pidämme tätä korvaustasoa riittämättömänä. Vuoden 2020 jälkeen ammattikorkeakoulut ovat saaneet sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin merkittävän lisäyksen aloituspaikkamääriin ja siten harjoittelumäärät tulevat olemaan vuoden 2020 tasoa korkeammat. Korvauksen hakeminen jälkikäteen puolivuositain on asetustekstin mukaisesti hyvä ratkaisu, koska silloin ne perustuvat aina todellisiin ja toteutuneisiin harjoittelumääriin (opiskelijamäärät, harjoitteluviikot). Puolivuositaisessa haussa on syytä huomioida ammattikorkeakoulujen lukuvuosirytmii ja sen jakautuminen syys- ja kevätlukukauteen.

16.4.2023

Harjoittelun vuosittainen kokonaisvolyymi vaihtelee jonkin verran opiskelijamäärien mukaan. Tämä tulee huomioida, kun valtion talousarviossa korvauksen tasoa harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin arvioidaan.

Sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö hakee korvausta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. On tärkeää, että hakuprosessi suunnitellaan mahdollisimman selkeäksi ja vaivattomaksi. Suurilla toimintayksiköillä opiskelijamäärät voivat olla suuria, jolloin mm. hakulomakkeen täyttämisen tulee olla vaivatonta. Hakemuksen tietoihin ja liitteisiin tulee lisätä kohta, jossa mainitaan ohjauksesta vastaava ammattikorkeakoulun opettaja työpaikkaohjaajan lisäksi. Vastuu ohjauksesta kuuluu molemmille. Hakuprosessin neuvonta ja opastustarpeet toimintayksikölle tulee varmistaa.

Lopuksi haluamme vielä painottaa ammattikorkeakoulun opettajan roolin merkitystä opiskelijan harjoittelun ohjaukseen. Ammattikorkeakoulujen luopuessa harjoittelumaksuista, on ohjausvastuun säilyttävä myös opetushenkilöstöllä. Emme tule hyväksymään sitä, että harjoittelun aikaisen ohjauksen vastuu jäisi vain toimintayksikön ammattihenkilöille. Ammattikorkeakoulun opettajan tulee olla nykyistä vahvemmin mukana opiskelijan harjoittelunohjauksessa ja osallistua tiiviimmin opiskelijan rinnalla harjoittelujaksolle. Tähän tulee ammattikorkeakoulujen tulevaisuudessa panostaa, kun harjoittelumaksuista rahaa jää käytettäväksi. Opiskelijan harjoittelujaksoja on kehitettävä tiiviissä yhteistyössä ammattikorkeakoulun ja työelämän kanssa.

Tämän lausunnon valmisteluun osallistui myös Suomen Kätilöliitto ry ja Kuntoutusohjaajat ry.

Helsinki 16.4.2023

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Asiantuntija: tutkimuspäällikkö Juha Kurtti, juha.kurtti@tehy.fi